

JOVES ARQUITECTES DE MALLORCA

Agrupació Joves Arquitectes de Mallorca

Entre les carreteres de Sóller i Valldemossa, passant desapercebut darrere un mur opac, roman a l'espera d'un futur incert l'antic quarter de Son Busquets. Es tracta d'un recinte de 110.000 m², antiga possessió, actualment ocupat per 16 naus i nombroses edificacions de l'antiga caserna militar abandonada des de fa més de 20 anys.

Fins fa poc ningú s'hi havia fixat ni el tenia en compte. Tancat i barrat, poca gent de Palma ho coneixia. Ningú hi havia pogut entrar mai. Només aquells homes, ja d'una certa edat, poden recordar els seus anys de mili, i no precisament amb bons pensaments. Tan sols ARCA, entitat sovint poc escoltada, havia reivindicat que valia la pena parlar d'aquell indret.

Si el patrimoni no es coneix, no es pot valorar, estimar ni defensar, i així resta en l'oblit. Efectivament, això és exactament el que preveia el Pla Especial de Reforma Interior del 2011: fer caure Son Busquets en l'oblit.

L'agrupació dels Joves Arquitectes de Mallorca decidírem que havíem de promoure qualche tipus d'iniciativa per visibilitzar tot el potencial de Son Busquets i posar-lo al centre del diàleg social i polític. Cal recordar que, si no es canvia el PERI vigent, Son Busquets serà un full en blanc, una *tabula rasa*, sense tenir en compte res del que ja existeix, on es construiran 831 habitatges (ja veurem si de protecció pública o no), a més de diferents equipaments docents, esportius i culturals, així com un gran parc. Com a precedent, també remarcar que en aquell moment encara no havia sortit la notícia que el Ministeri de Defensa trauria l'antic quarter a subhasta pública, llavors semblava que no es posava en qüestió l'ús totalment públic del sòl.

Tot el que hi ha previst a Son Busquets ens sembla bé, celebrem la construcció de nous habitatges protegits i nous equipaments. El que posam en qüestió no és el *què*, sinó el *com*. Consideram que Son Busquets no és un solar. És el darrer gran buit urbà que resta de la Via de Cintura cap endins on Palma encara pot créixer, i pensam que ho pot fer a partir d'un urbanisme contemporani, sensible amb què ja existeix, aprofitant, reutilitzant i donant una segona vida a unes construccions que ja hi són i que donarien caràcter i singularitat a una barriada del final de l'Eixample i contribuirien a dinamitzar-la.

Seguint aquestes premisses, podríem aconseguir un barri diferent i atractiu, que guanyàs amb qualitat espacial i urbana, en què la prioritat fossin els vianants i on es respectàs el nostre patrimoni i, amb ell, la memòria històrica, visual i afectiva dels barris. Actuant d'aquesta manera, es generaria un nou pol d'atracció que contribuís a descentralitzar Palma, de manera que la vida urbana es podria concentrar més enllà de les Avingudes. Aconseguiríem, així, que Palma fos una ciutat policèntrica amb diferents barris dignes i amb identitat pròpia.

I és que cada racó de la ciutat té una història i el "full en blanc", que tant agrada als polítics, no existeix. Per aquest motiu vam convocar un concurs d'idees amb l'objectiu d'*explotar* Son Busquets, *explotar* tot el seu valor potencial a l'imaginari col·lectiu de la ciutadania de Palma i recollir propostes no vinculants, establint les pautes per a un nou model contemporani d'urbanisme.

Amb el concurs es proposava mantenir tot el possible d'aquest fragment de ciutat i afegir les noves construccions en un nou model d'urbanisme del segle XXI, per tal d'imaginar entre tots i totes una transformació urbana que permetés la recuperació del seu ecosistema subjacent als espais buits, on la natura existent es mostràs i s'obris camí aprofitant els anys d'abandonament, així com la rehabilitació i la reutilització de les naus militars en un context d'economia circular on no existeix el concepte de residu. Entenent que Son Busquets forma part d'un ecosistema més ampli i complex per assolir una ciutat més amable i saludable per als seus habitants. Més enllà del valor patrimonial de l'antiga caserna de Son Busquets, es volia proposar pensar la ciutat des de la reutilització, el reciclatge, la transformació i el fet de compartir, com a alternativa a la *tabula rasa*.

Del concurs, el qual comptava amb un jurat multidisciplinari i paritari de luxe, varen sortir 60 propostes il·lusionants que demostraven que una altra manera de fer era possible. De vegades, la crítica cap als moviments socials és que només es queixen i no proposen alternatives. Aquí les tenim. Concretament, seixanta.

En tot cas, el concurs ha servit per posar damunt la taula un debat que no s'havia plantejat: demandar a l'Ajuntament de Palma la modificació del Pla Especial 2011. Al debat de candidats a la batlia de Palma que vàrem organitzar el passat mes d'abril, hi va haver la unanimitat de tots els partits en què s'havien de conservar les naus. Però, com diuen, les paraules se les endú el vent.

Ara s'ha obert un nou front inesperat. D'una banda, el Ministeri de Defensa té la intenció de subhastar el solar per més de 45 milions d'euros al millor postor. De l'altra, el Govern Balear té el compromís de construir 1.500 habitatges públics i, per tant, no especulatiu, durant aquesta legislatura. A Son Busquets n'hi podria haver més de la meitat. Cal recordar que el Ministeri de Defensa forma part de l'administració pública i que ja és sòl públic: Son Busquets és nostre i ho ha de continuar sent.

La Ciutat de Palma ja acumula massa errors urbanístics. Davant l'emergència habitacional gravíssima que patim, aquesta hauria de ser una oportunitat a la qual no hi podem renunciar.